

Зьмест

I

Беларус

Klicz 15

Гоман

Беларусы–ўцекачы ў Расеі 16

Беларускі рух сярод беларускага каталіцкага духавенства 17

Польскае войска ў Расеі 18

Нягодныя дзеці 19

Будзьце актыўнымі! 20

Ргуріейкі (Рэцэнзія) 21

З Сакольшчыны 23

Пскоўская Беларуская Рада 23

Беларусь, Літва і Балтыка 25

Незалежная Беларусь

Няхай жыве Беларускае войска 26

Вільня. 07.11.19 27

Каб выпусьціць палітычных арэштаваных 27

Беларускія жыды, ці жыды як грамадзяне Беларусі 28

Беларуская думка

„Гаспадароў“ вязуць 31

† С.п. Тэклія Станішэўская 31

Беларускі зvon

Ад Прэзыдыуму Т–ва беларускае школы 34

Наша думка

Беларуская школьная справа 35

Беларускі студэнт

Нашыя заданьні 37

Нацыянальны назоў Беларусоў 38

З жыцця Беларускае Каталіцкае Царквы 44

Народная мова ў Цэрквах 45

Першы абавязак 45

Абвешчаныя незалежнасьці Беларусі ў сьвятле ідэі гаспадарсьцьвенасьці 46

С. Некрашэвіч. Правапіс спрэчных дзеяслоўных формаў (Рэцэнзія) 53

Адраджэньне (Рэцэнзія)	53
Josef Šusta. Dějiny Evropy v letech 1812—1870. I, выдаў Vesmír у Празе, стар. 306 in 40 [1923] (Рэцэнзія)	55
Prof. Jiří Janda. Naše spěvné ptactvo (Рэцэнзія)	55
Сялянства ў чужых краёх	56
Маленькі фэльетончык на тэму нашых дзён	56
Лекцыі інж. Шэрвуда Эдды	58
Як у Радавай Беларусі рэагавалі на перасьледаваньне Беларусоў Палякамі	59
Заліваюцца польскай гараю	60
Не памагайма нашым непрыяцелям	61
Свая дарога	61
Заданьні эміграцыі	63
Наш абавязак	64
Скурныя драбязьлівыя інстынкты	65
„Рунь“ (Рэцэнзія)	66
„Ластаўка“ (Рэцэнзія)	67
Удаюць!	67
Крывіч	
Думкі і разважаньні	69
Маскальшчына і Эўропа	71
Праф. Карскі і яго „Белорусы“	74
Народ	
Ліст у Рэдакцыю	83
Аб памозе на адбудову	84
„Лектар думаў аб грамадзянстве, а грамадзянства думала аб сваім лектару“	86
Сваяцтва заядае	86
„Навука“ І. Дварчаніна	86
† Сьв. п. Ян Тарчэўскі	87
Соймавая прамова пасла д-ра Я. Станкевіча пры чытаньні бюджэту Міністэрства асьветы й вераў	88
Праўдзівыя і хвальшаваныя ідэі	89
Sprawy narodowościowe	
Дыялекты беларускай мовы	91
Час узьнікненьня беларускай і ўкраінскай нацыяў	98
Рэформа граматыкі беларускай мовы ў БССР	104
Нёман	
Вялікі князь Вітаўт як беларускі гаспадар	110
Зьбіраньне народных скарбаў	114
Balticoslavica	
Стан дасьледаваньняў клясыфікацыі дыялектаў беларускай мовы	119

Stang Chr. S. Die westrussische Kanzleisprache des Grossfürstentums... (Рэцэнзія)	132
Federowski M. Lud białoruski na Rusi Litewskiej.....	149
Пісьменьнікі БССР аб рэформе правапісу беларускай мовы (Рэцэнзія)	152
Огієнко І. Загублена украінська грамота половини XV віку. Палеографічно-лінгвістичний нарис (Рэцэнзія)	154

Калосьсе

Севяране — беларускае племя	156
Мова крывіцкага (беларускага) рукапісу XVI стаг. „Аль кітаб“	160
Новая праца з гісторыі беларускага языка (Рэцэнзія)	180

Беларуская газета

Выдатны маскоўскі вучоны аб беларусах	181
---	-----

Biełaruski Hołas

Važnaja sprava	185
A jak u nas pravasłaŭnych?	185
Zvyčajnaja pavinnaść	186
Zaharadžajma darohi raskładu	187
Da zvyčajnaj chormy chryščonych imionaŭ biełaruskich	188
Sprava patrabuje vyjaśnieńnia	189
Palemika z Pańkovam	190
Da historyčnych nazovaŭ biełaruskaha narodu	190
Kanstancin Jezavitaŭ	190
† Śv. p. Uładysłaŭ Kontaŭt	192
Značańnie Łastoŭskaha u ruchu kryvickim	193

Adradžeńnie

Ад Рэдакцыйнае Калегіі	195
За родную мову ў жыцці рэлігійным і ў сьвятынях	195
Трэба нам каталіцкая арганізацыя!	197
З гісторыі каталіцтва ў Беларусі (Крывіі)	198
Хвездзкава дудка	199

Бацькаўшчына

Зьезд Крывіцкага Навуковага Таварыства Пранціша Скарыны	203
„Літоўская плынь“ у нацыянальным адраджэньні беларускага народу	203
Цэзары й цэзары—макулінкі	206
Пісьмо ў Рэдакцыю	207
Хто можа ехаць да Амэрыкі	209
Трэба ведаць і шырыць праўду	211
Колькі зацемкаў	214
Вячаслаў Ластоўскі	216
Беларусь на конадні Першае сьветнае вайны	219
Сваеасаблівая моваведа п. Сідарука	228

Да бакалаўраў, магістраў і інш.	229
Не шануйма русыфікацыі!	231
Захоўвайма хорму сваіх назоваў	231
Адзін з прыкладаў хвальшавання праўды	233
Скончма дыскусію пра „распакоўваньне“!	235
Трэба мацнейшая нацыянальная атмасфэра	237
Ліст у Рэдакцыю	243
Зьвярненьне да выдаўцоў і собсьнікаў беларускіх кніжак на продаж	243
Зьвярненьне да ўсіх, хто мае беларускія тэатральныя творы	243
Адна культура — лек, другая — атрута	244
Адказ на купалаўскую анкету	245
Пра Беларускаю Сялянска–Работніцкую Грамаду	245
Да „Кургана“ Я. Купалы	247
Да аргументаў дамаганьня незалежнасьці Беларусі	247
Парушмасы пра дзяцей!	248
Культурна–асьветныя сходы Беларусаў	
Нью Ёрку й Джэрсі Сіты	249
Да 10–ых угодкаў выхаду „Бацькаўшчыны“	250
З працы Крывіцкага Навуковага Т–ва Пранціша Скарыны	252
„Танцавальныя вечары“	252
Нельга вытрываць	253
Вялікае заданьне	253
Вялікае Княства Смаленскае	255
Папраўка	256
Беларускія высокія школы ў мінуласьці	257
Вянкі ўюць	258
„Узыходзіла сонца незалежнае Беларусі“	258
На бакох „Успамінаў“ В. Рагулі	260
Яшчэ да віцця вянка	270
Чыя тэндэнцыя?	272
Колькі зацемкаў да Стагановічавае абароны „Ўспамінаў“ В. Рагулі	274
Парушаймасы пра свае справы	277
Тое–сёе пра Беларусаў у ўспамінах Е. Кусковай	280
Уладзімер ці Валадзімер?	283
Адкрыты ліст да Сп. Волаціча	284

Веда

Ад Рэдакцыі	285
Трэба нам свая друкарня	285
Вайна ў Карэі	286
Іміграваньне беларускіх ДП у ЗГА	286
З расійска–комуністычнага народазабіўства Беларусаў	287
Патрэба навуковай працы	289
Адказ сп. Скуратовічу	289
Характар а гаспадарствавы лад старавечных Беларусаў, Украінцаў а Расійцаў	291

Літоўскі — ня Лятувіскі корпус 1817—1831	292
Тое—сёе аб друкарскіх майстрох беларускіх — Пётру Мсьціслаўцу, Івану Федаровічу а Грыню Івановічу	292
Некаторыя вялікія здарэнні ў месяцу лютым у гісторыі Крывіч	299
„Літоўская“ плынь ў нацыянальным адраджэнню беларускага народу	299
Поды апрычонасьці беларускага народу	307
Беларуская друкарская акцыйная супалка ў Нью Ёрку	309
Інстытут найноўшае гісторыі Беларусі	310
Паляшукі й Палявікі	311
† Сьв. памяці Мікалай Войтаў	313
Беларусы Пуцівельскага павету, б. Курскае губэрні	314
Што было ў жніўню ў гісторыі Крывіч	320
Трагедыя зь нясьведамасьці	320
† Сьв. памяці Мікола Равенскі	328
Беларусь і Ўкраіна	328
Беларуска—мусульманская колёна на Брукліне ў Нью Ёрку	332
I. Насовіч праз назоў „Крывічы“	336
Ад Выдавецтва й Рэдакцыі	336
Археолёгам вялікалітоўскім Масква забараніла азначаць век і этнос археалёгічных памятак	337
Апец, Дохтар Віктар Войтанка—Васілеўскі	337
Выдатныя вялікаліцьвіны (Беларусы)	338
Ці езьдзіў дохтар Пранціш Скарына да Масквы?	338
Да паходжаньня Хведара Дастоеўскага	340
Волька Трэска хвальшуче гісторыю свайго народу	343
Ivan Lubachko. Belorussia under soviet rule. 1917—1957 (Іван Любачка. Беларусь пад радзкаю ўладаю). Выданьне ўнівэрсытэту ў Кентукі ў Задзіночаных гаспадарствах Амэрыкі, 1972 г., б. 219) (Рэцэнзія)	345
Паўла Урбан. У сьвятле гістарычных фактаў Мюнхен, 1972, Нью Ёрк, бач. 129 вялікага формату (Рэцэнзія)	345
J. Dingley. The Two Versions of the Gramatyka Slovenskaja of Ivan Uževič (The Journal of Byelorussian Studies, vol. 11, № 4, p. 369—384) (Рэцэнзія)	346

Палесьсе

З гісторыі Палесься	347
Дзе Палесьсе?	350

Беларускі зборнік

Нашаніўства й бальшавізм	352
--------------------------------	-----

Беларус

Да пажваўленьня грамадзкай дзейнасьці	371
Шчырасьць і дзейнасьць	372
Бязьдзейнасьць, яе прычына й лекі	373

Абавязак нацыянальнае працы	375
Дачыненні між нас	376
Справа неадвалочная	378
„Гаспадар“ і „гаспадарства“	379

Незалежнік

Бачыны „Незалежніка“ адчыненыя ўсім	382
1000 год бязь зьмены	383
Бэлэр Менск	384
Нарысы гісторыі мастацтва беларускага	389
„Крывічы“ а „Вялікалітва“	389
За лепшае кіраўніцтва ў Бэлэр Менску	392
Яшчэ пра нішчэнне Бэлэр Менску	392
† Сьвятой памяці Др. Станіслаў Грынкевіч	394
Як жылося нашым людзём пад ігом маскоўскім	394
Ведамкі праз тое, што й як было ў Расіі	395
Каля Саўчыца	395
Зьмітра Бакуновіч, адзін із чысьленых паўстанцаў 1863 г.	396
Да жанібаў	396
Наказуем праз добрае, каб зь яго карысталі	396
Адцяпляем благое, каб яго паправіць	397

Божым шляхам

Рома, эклезія, іконы	399
----------------------------	-----

Веча

За беларускую моладзеж!	400
Зь 9-ае сустрэчы	402
Навуковая канфэрэнцыя ў Чыказе	405
„Веча“ й крытыка „Веча“	406
За родную мову й праўдзівы назоў	411
Бальшавізма — арганічная зьява ў Расіі	418
З роднае мовы	419
Да палітычнае арганізацыі	423

II

Начэпнасьць	424
Што было і што павінно быць	431
Prahrama Bielaruskaj narodnaj partyji (sialanskaj)	438
Рупмася аб сабе, а чужнікі самі аб сабе парупяцца	441
Прамовы Яна Станкевіча ў Польскім Сойме (1928—1929 г.)	443
Даніла Дыфоу. Робінзон Крузо	448
Курс нядзельнае школы	483
Жыдоўскія рэлігійныя песні пабеларуску	564

Зацемкі да гісторыі беларускай мовы на падставе рукапісу „Аль-Кітаб“	566
Апытальнік да збірання дыялектычных і некаторых агульных асаблівасцеў беларускага (крывіцкага) языка	589
Ды што гэта за паўстала... ..	623
Курс беларускае мовы	624
Палажэнне ў Лідзкай акрузе Генэральнага Камісарыяту Беларусі	630
Перадмова да „Новага песеньніка крывіцкага (беларускага) для школаў“	635
Праект аднаўлення Сьветнае арганізацыі беларускае (вялікалітоўскае) эміграцыі (САБЭ)	636
Прачнімася й ратуйма нашу эміграцыю дзеля народу свайго!	638
Лукаш Дзекуць–Малей	640
Нашыя заданні	642

III

Жніво і дажынкi	643
Віетарускія казкі	654
Камэнтары.....	666
Іменны паказьнік.....	732